

Volkstuinvereniging Hardinxveld- Giessendam

NIEUWSBRIEF 2019 – Nr. 1

GEACHTE LEDEN,

In de tweede helft van februari leek het wel lente! Temperaturen tot bijna 20°C Dan blijkt dat ieder daar op zijn of haar eigen manier mee omgaat. “Laat je niet gek maken, het is pas februari de winter is nog niet voorbij en maart roert straks z’n staart”, zegt iemand, terwijl een ander met veel plezier bezig is spinazie en radijs te zaaien en zelfs een aardappel in de grond stopt

Inmiddels is het weer ‘normaal’ geworden en de maartse buien vliegen ons om de oren. Toch wordt het binnenkort lente, want die spinazie en de radijsjes zijn opgekomen en in de platte bak staan de slaplantjes te groeien. Dus tijd om over het nieuwe tuinseizoen na te denken!

In de nieuwsbrief kijken we terug op de afgelopen periode en blikken we al vooruit! Veel plezier bij het lezen!

VAN DE BESTUURSTAFEL

Het nieuwe tuinseizoen is weer begonnen; de meeste tuinen zijn gespit en er is al weer het nodige de grond ingegaan zoals spinazie, pootuitjes en in de bakken sla en koolplantjes.

Wij hebben het huurcontract met de gemeente, na enkele aanpassingen, met 5 jaar verlengd - vanaf 01-01-2018 - en met een stilzwijgende doorloop naar 10 jaar.

Zoals jullie wel gezien hebben zijn de tuinen 1 en 5 ontdaan van de schuren en de nodige begroeiingen.

In dit nummer :

- VAN DE BESTUURSTAFEL
- INTERVIEW MET....
- EEN NIEUWE PUZZEL

Bestuur:

Voorzitter: N. Klomp (tel. 06-48473183)

Secretaris: J. Dammers

Penningmeester: H. Nederlof

Lid: A.P. de Kock

Lid: R. Kadijk

E-mail : vtv-hg@outlook.com

Redactie Nieuwsbrief

Cees Adriaanse

Marlon van den Bos

Jan Vink

E-mail : jjv@solcon.nl

Website: www.vtv-hg.nl

Het was een hele klus, maar door gezamenlijke inspanning ziet het er netjes uit.

Er kwamen eind 2018 11 tuinen vrij, deze zijn inmiddels allemaal weer verhuurd.

Wanneer u wilt laten spitten of frezen door Van den Heuvel, dan kunt u dat ook overleggen met mij of Dinand de Kock. Wij zorgen ervoor dat het bericht op de juiste plaats terecht komt.

Wij hebben aan de rechterzijde van het hoofdpad wilgen geplant. Dit om aan de kant van de sloot door wortelgroei meer vastigheid in de walkant te krijgen, zodat het niet verder inzakt.

Ons verzoek aan u is om geen auto's in het gras naast het hoofdpad te parkeren, maar op de parkeerplaats. Na het bouwen van de nieuwe schuur komt er waarschijnlijk ook wat meer ruimte voor parkeren.

Mijn dringend verzoek aan u is, wanneer u GROEN-afval heeft dit in de aanhanger te doen en niet ernaast! Ook in geen afval voor het hek naast de parkeerplaats deponeren; dit is gemeentegrond en behoort niet bij het tuincomplex.

De ledenvergadering staat voor maandag 18 maart gepland. Deze zal plaatsvinden in Zorgcentrum Pedaja. De agenda en de vergaderstukken hiervoor zijn inmiddels aan u toegezonden.

Verder wens ik u een groeizaam tuinseizoen toe.

Voorzitter Nico Klomp

EEN NIEUWE SCHUUR

Met kleine stapjes komen we dichterbij de realisering van een nieuwe schuur voor de vereniging. De voorbereiding van de aanvraag voor

een vergunning leek een lastige en dure opgave te worden. Zoals het nu lijkt hoeven we echter alleen een bouwvergunning aan te vragen. De voorbereidingen daarvoor zijn bijna klaar. De berekeningen zijn gemaakt. Nog in deze maand wordt de aanvraag met de gemeente besproken. We hebben van de subsidiegever, de A.A. de Haan Stichting, uitstel gevraagd en tot oktober gekregen om de subsidie te mogen incasseren.

BODEM- EN WATERONDERZOEK

Voor ons als groentetelers met een eigen tuin is de kwaliteit van bodem en water belangrijk. Daar is in de ledenvergadering en met de gemeente over gesproken. Als gevolg van dit overleg heeft wethouder Nederveen besloten een bodemonderzoek te laten uitvoeren door de Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid op de locatie van de volkstuinvereniging. Doel van het milieukundig bodemonderzoek is het vaststellen van de gehalten PFOA en GenX in de grond en het grondwater ter plaatse van de volkstuinten Parallelweg Hardinxveld-Giessendam. Het nemen van monsters is al begonnen; op 1 maart zijn de monsternamepunten op het complex aangebracht. De plaatsen van de meetpunten zijn gemarkeerd met een geel rooster en een piketpaaltje op de tuinen 23 en 43. Op 14 maart om 8.00 uur komt het bedrijf watermonsters nemen.

Op basis van de onderzoeksresultaten kan met de risicogrenzen van het RIVM1 worden vastgesteld of er sprake is van humane risico's bij de huidige gebruiksvorm. De resultaten zullen worden vastgelegd in een rapport, waarvan de resultaten door de gemeente met ons zullen worden gedeeld.

Van verdere onderzoeken zoals die van het RIVM, zijn nog geen resultaten bekend. Zodra daar meer over bekend is zal de gemeente, in overleg met de

communicatiemedewerkers, nagaan hoe zij de communicatie hierover met de burgers en waar nodig met onze vereniging zal laten plaatsvinden. Waar mogelijk zullen zij daarbij optrekken met de buurgemeenten.

Wij kijken uit naar de resultaten van het onderzoek en hebben de gemeente laten weten dat we het waarderen dat ze zich voor deze belangrijke aspecten inzetten en daarbij samenwerken met de omliggende gemeenten.

OPROEP

Komt u ook naar de ledenvergadering op 18 maart? Natuurlijk omdat het een gezellige ontmoeting van de leden is, maar vooral omdat u na de vergadering weer helemaal bent bijgepraat!

KINDEREN ZAAIEN

De Stichting Servanda organiseert op woensdagmiddag workshops voor kinderen. Op 10 april gaan de kinderen aan de slag met een les over zaaien. Ze zaaien tuinkers, maken perspotjes en kleibolletjes met bloemzaden. Na deze les volgt een wedstrijd 'wie kweekt de hoogste zonnebloem?' Onze vereniging neemt een groot deel van deze activiteit voor haar rekening en zal ook in de loop van de zomer de zonnebloemen meten. Bijzonder leuk

om kinderen op deze manier enthousiast te maken voor het tuinieren.

Vraagje: hebt u een pottenpersje dat we mogen gebruiken? Graag even doorgeven op jiv@solcon.nl!

ZAAD ONTVANGEN?

De bestellijsten zijn weer ingeleverd. Alles is keurig besteld en geleverd; ieder jaar weer een grote klus die door de familie Den Dunnen met grote inzet wordt verzorgd. Ook het bezorgen van de dozen vergt veel tijd; om al die (minstens) 50 adressen langs te gaan is veel tijd nodig. Daarom wordt soms aangebeld en de doos voor de deur gezet.

O.a. om tijd te besparen wordt overwogen om volgend jaar op bijv. zaterdagmorgen in de (nieuwe?) schuur een afhaalmoment te organiseren. Dan kan ieder zijn of haar doos ophalen en waar nodig nog even overleggen met de familie Den Dunnen. Prima idee! We kondigen zoiets graag aan in de nieuwsbrief!

AFSCHEID VAN LEDEN EN NIEUWE LEDEN

Elk jaar vertrekken enkele leden en hebben zich nieuwe leden aangemeld die graag aan de slag willen met een tuin. Soms zijn leden vanwege hun leeftijd of om gezondheidsredenen genoodzaakt te stoppen na lange

tijd met plezier getuind te hebben. Maar ook zijn er leden die verhuizen of de conclusie trekken dat ze onvoldoende tijd hebben voor hun liefhebberij.

De tuinen die vrij komen waren van:

Tuinen 1/5	fam. Speksnijder
Tuin 3	dhr. A van Hartingsveldt
Tuin 7	fam. Schippers
Tuin 10	dhr. C. den Dunnen (overleden)
Tuin 12	dhr. G. J. den Dunnen (naar tuin 10)
Tuin 15	mevr. Stam
Tuin 31	dhr. Blokland
Tuin 40	fam. Demandt
Tuin 42	dhr. Van den Berg
Tuin 44	fam. Schop
Tuin 51	fam. De Bruin
Tuin 59	fam. De Klark

Een nieuwe tuin is er voor:

Tuin 1	fam. Hesseling
Tuin 3	dhr. A de Ruijter
Tuin 5	mevr. Ziegenhardt
Tuin 7	dhr. J. Mosterdijk
Tuin 12	dhr. L.C. Adriaanse
Tuin 15	dhr. K. Poortvliet
Tuin 31	fam. Van Teeffelen (was medetuinder op tuin 31a)
Tuin 40	dhr. T. Klijn

Tuin 42	dhr. T. Tsagai (was medetuinder op tuin 42)
Tuin 44	dhr. M. Mousa
Tuin 51	dhr. K. den Toom
Tuin 59	dhr. B. de Deugd

Tevens zijn er medetuiniers bij gekomen:

Dhr. P. Klijn op tuin 40
Dhr. A. v/d Berg op tuin 42
Mevr. De Deugd op tuin 59
Mevr. Van Hoogdalem op tuin 62

We heten de nieuwe tuiniers hartelijk welkom op ons complex De Moeshof en spreken de wens uit dat ze met veel plezier zullen tuinen. En heb je hulp nodig of vragen, laat het dan even weten! Tuinieren doen we ook samen!!

INTERVIEW MET

Ons oudste (bestuurs)-lid *Dinand de Kock*:

We hebben afgesproken op een natte doordeweekse avond begin februari, traditioneel onder het genot van een bakje koffie en iets lekkers erbij. Ruim 60 jaar woonachtig in Hardinxveld-Giessendam. Na een hartelijk ontvangst gingen we in gesprek met onze oud-voorzitter en nog steeds bestuurder en het langst lid van de volkstuinvereniging.

Verleden:

Dinand is geboren in 1942 te Binnendams toen nog behorend bij de gemeente Giessendam en opgegroeid te Giessen-Oudekerk, gelegen in de prachtige Alblasserwaard. Na 7 klassen lagere school naar de L.T.S voor een opleiding elektrotechniek. Daarna een baan bij een installatiebedrijf. In 1961 in militaire dienst bij de Koninklijke-Luchtmacht tot en met 1967 als sergeant technische dienst. In 1965 is hij getrouwd en kreeg twee zoons. Dinand vertrok naar Twente waar hij ging werken bij zijn oudste broer die een garagebedrijf was begonnen. Na 6 jaar keerde hij terug naar de Alblasserwaard. Ondertussen via diverse avondstudies elektronica en procestechniek gevolgd.

Diverse werkgevers heeft hij gehad o.a. DuPont Nederland (huidig Chemours), Zuiveringschap Hollandse Eilanden en Waarden/Dordrecht en Waterschap Rivierenland. In 2006 ging hij met de VUT.

Terug naar de basis:

De Alblasserwaard en het ouderwetse Giessendam bleef trekken. De economische omstandigheden in Twente werden minder en dat maakte de stap voor terugkeer eenvoudiger. Een gevoel van heimwee naar het verleden (moeders familie kwam uit de Bommelerwaard). In de schoolvakanties ging Dinand daar fruit en bonen plukken en helpen met tuinderswerk. Ook in Giessen-Oudekerk achter het ouderlijk huis hadden ze een grote tuin waar van alles werd geteeld o.l.v. vader de Kock.

Het tuinen was al van jongs af met name door zijn vader meegegeven. Eind 1982 is Dinand, samen met zijn vader begonnen met tuinen langs het spoor bij het "oude station" waar ook onze huidige voorzitter Nico Klomp tuinierde. Toen in 1987/88 de aanzet werd gegeven voor het opzetten van een tuincomplex dat vanuit de gemeente werd gestimuleerd is de volkstuinvereniging opgericht.

De overleden heer van den Heuvel was nauw betrokken bij de oprichting van de vereniging en indeling van het complex. Diverse zaken moesten geregeld worden: opstellen van het huurcontract, statuten en reglementen. Een en ander moest ook vastgelegd worden bij de notaris. Wijlen de heer T. de Graauw was de eerste secretaris, maar of er nog notulen uit die tijd zijn, is de vraag. Misschien kan de huidige secretaris de heer Dammers, op een vergadering wat oude archieven laten inzien.

Dinand werd als eerste penningmeester in het bestuur maar in 2006 is hij voorzitter geworden. Vanaf 2016 is hij weer gewoon lid van ons bestuur.

Oud -voorzitters waren o.a. de heren Gideonse, van Boggelen en ter Meulen. De eerste jaren gingen gepaard met allerlei perikelen, zoals het bewerken van de zware grond, niet verhuurde tuinen vol

distels, slechte ontwatering enz. Positieve en negatieve reacties kreeg je te horen. Een belangrijke les was wel: probeer je te verplaatsen in mensen die boos of geïrriteerd zijn of waar onrecht is aangedaan. Positieve verdraagzaamheid is nodig bij besturen. Goede therapie!

Het complex is gestart met 64 tuinen die werden uitgezet. Er waren toen 28 leden. Ook werden er dubbele tuinen met een grote schuur in het midden uitgegeven. Dubbele tuinen gaven echter bij beëindigen vaak problemen. Niet elke tuin hoefde betaald te worden aan de gemeente, m.n. de tuinen die niet verhuurd werden. Ook de gemeente droeg zeker in het begin positief bij. De houten bruggen/planken werden spoedig vervangen door metalen constructies die nog steeds voldoen. In aansluiting op het vorige interview met Rent Kadijk nog een kleine aanvulling: Toen in 1995 Rent er bij kwam waren er nog vier tuinen over. Het was een lange natte periode en die tuinen waren nog niet gedraineerd, de grond was behoorlijk dicht geslagen en vier leden stopten ermee maar Rent rechtte zijn rug en nam dat op de koop toe en nam de vier tuinen.

Kenmerken van Dinand:

Waar kunnen we jou voor wakker maken?
Antwoord: nergens voor!

Alle groenten van de tuin lust hij graag, kortom een echte alleseter! Ik ben van de "oude stempel" eten wat de pot schaft! Mijn vrouw verdiept zich in leuke recepten met b.v courgettes en pompoenen en nadat, zoals hij zelf aangeeft 15 pompoenen geoogst te hebben van één plant! Toch gaf hij wel aan dat groenten uit weckpotten en spuitjes vroeger bij moeders thuis het minst de voorkeur hadden. Dienstbaar opstellen naar je naaste en behulpzaam zijn siert hem! Wat hij meegekregen heeft vanuit de opvoeding. Ook in de kerkelijke gemeente verleent hij diverse hulp- en spandiensten. Echter de grootste hobby is toch wel de volkstuin naast een fietstocht maken samen met de vrouw. Dagelijks is hij wel op het complex "De Moeshof" te vinden. Als vrijwilliger samen met wat andere tuinders ("Klusteam de Moeshof") wil hij graag alles op het complex ordelijk houden. Algemene werkzaamheden die steeds terugkeren: groen en ander afval opruimen naar het afvalbrengstation, snoeien waar nodig, sloten en maaien. Gelukkig zijn er voldoende mensen die de verantwoordelijkheid nemen en het complex onderhouden en waar nodig opknappen. Bijzondere gebeurtenissen heeft hij in 30 jaar ook meegemaakt, zoals een lid die kopje onder ging in de hoofdsloot en er zelf niet meer uit kon komen. De man zat helemaal onder de modder en de geur was niet aangenaam. Verder dat een lid die met de auto in de hoofdsloot belandde en de zoon van een lid die met een zware freesmachine van een brug viel. Sinds 1988 heeft hij tuin 11 al onder zijn hoede en in de loop der jaren is er veel gedaan om de structuur van de grond te verbeteren. Champignonmest is een goede grondverbeteraar gebleken.

Sinds 2009/2010 zijn de tuinen beter bezet. Veel meer belangstelling voor volkstuinten, gezondheid, biologische groenten en eten uit eigen tuin zijn de oorzaak. De wachtlijst is dan ook al jaren niet leeg. Ook dit jaar verwelkomen we weer een aantal nieuwe leden.

Tips van Dinand:

Ruim 30 jaar is hij al actief op het complex. Dat betekent ook een komen en gaan van allerlei mensen. Het is altijd weer ontroerend als er leden wegvallen. Het besef van de vergankelijkheid van het leven ondanks de ontspanning die er op de tuin is. Laten beginnende tuinders zich ervan bewust zijn dat onderhoud noodzakelijk is m.n. in de vakantieperiodes. Je tuin onkruidvrij houden is een uitdaging! Onkruid van een ander is misschien wel de grootste ergernis op het complex. Het blijft een hot issue, toen en nu! Zonder de vrouwelijke tuinders tekort te doen, vindt hij sommige werkzaamheden voor hen te zwaar en eigenlijk niet kunnen. Waar mogelijk en nodig krijgen zij ondersteuning van het klusteam. Chapeau!

Tenslotte:

Als tuinvereniging moeten we Dinand en z'n klusteam koesteren en hopen we dat hij de gezondheid ontvangt om dit nog lang te kunnen blijven doen. Zonder vrijwilligers zou het voor de tuinvereniging een fikse aderlating zijn. Veel waardering is er voor de vrijwilligers die zich zo inzetten voor de vereniging. Super bedankt heren voor alle inspanningen!

Dinand geeft nog aan: 30 jaar tuinen is gepaard gegaan met veel vallen en opstaan maar desondanks was het een zeer leerzame tijd en elk seizoen was er weer van alles te oogsten. Wonderen zijn de wereld niet uit!

ENKELE MOESTUINKLUSJES IN MAART

- Maak het zaai- en oogstgereed. Waar nodig hark je het nog een keer voor een fijne structuur.
- Zorg voor voldoende voeding in de bodem, maar gebruik geen zware bemesting; daar kunnen kiemplantjes niet tegen.
- Direct na het zaaien geef je water, maar wel met beleid. De zaadjes kunnen anders wegspoelen. Wat kun je in maart in de moestuin zaaien? Spruitjes, raapstelen, radijs, rapen, snijbiet, spinazie, tuinkers, herfst- en winteruien, wortelen, kapucijners, doperwten, peultjes, postelein en prei.

- Wat kun je in maart op de vensterbank voorzaaien? Andijvie, aubergine, kervel, komkommer, broccoli, koolsoorten, paprika, pepers, peterselie, postelein en prei. Voor het

vensterbanktuinieren kun je allerlei bakjes en potjes gebruiken. Erg handig zijn turfpotjes, die je straks met pot en al in de grond kunt zetten.

- Wat kun je in maart in de moestuin oogsten? Het is wat vroeg, maar er valt al wat te oogsten uit de moestuin: vroeg gezaaide spinazie, de eerste rabarberstengels, waterkers, tuinzuring, sla en radijs.

ZAADZAKJES LEZEN

Op zaadzakjes staat van alles te lezen. Welk zaad erin zit uiteraard, meestal voorzien van een flatterende foto van het gewas. De zaai- en oogsttijd zijn vermeld, de zaai-afstand en of het gewas een zonnige plek in de moestuin wenst. Maar wie goed oplet, heeft ook gezien dat er altijd een uiterste houdbaarheidsdatum op het zaadzakje wordt vermeld, en een hele rits codes waarvan de betekenis niet zomaar duidelijk wordt. Ik koop natuurlijk het liefst het beste zaad en heb daarom uitgezocht wat elke code precies inhoudt en hoe ik die code in mijn voordeel kan gebruiken.

CODES ONTCIJFEREN

De codes op de zaadzakjes zien er bij elke leverancier ongeveer zo uit: **3 GRS 15 16/3A/3370491 BRUIKBAAR TOT 1.1.2018.** 'Bruikbaar tot 1-1-2018' is duidelijk en de '3 GRS' vooraan de code geeft aan dat er 3 gram zaad in het zakje zit. Het middendeel oogt een stuk mysterieuzer. '15-16' staat voor: geproduceerd in het seizoen 2015 –

2016, tussen 1 juli 2015 en 30 juni 2016. Het laatste deel van de code geeft het partijnummer van het zaad aan. De partij zaad die voor dit zakje is gebruikt, heeft als unieke code het nummer 3370491. Aan dit nummer kan de zadenleverancier de herkomst van de partij aflezen en per partij de kiemkracht bijhouden.

Dan blijft de code '3A' over. Een belangrijke code, maar lastiger te ontcijferen. Het gaat hier om een verpakkingscode die de NAK-Tuinbouw meegeeft. Dit is de kwaliteitsbewaker voor de tuinbouw. In dit geval staat de 3 voor: verpakt in 2016, de A staat voor de eerste helft van het jaar. Dit zaad is dus verpakt tussen 1 januari en 30 juni 2016. Code '3B' zou aangeven dat het tussen 1 juli en 31 december 2016 verpakt is. Elk jaar heeft een eigen getal én een eigen letter, beide kunnen op de zaadzakjes staan. Gek genoeg volgens de letters en cijfers elkaar niet logisch op, ze lijken willekeurig gekozen door NAK-Tuinbouw. In de volgende tabel staan de codes voor de afgelopen teeltjaren en het komende teeltjaar.

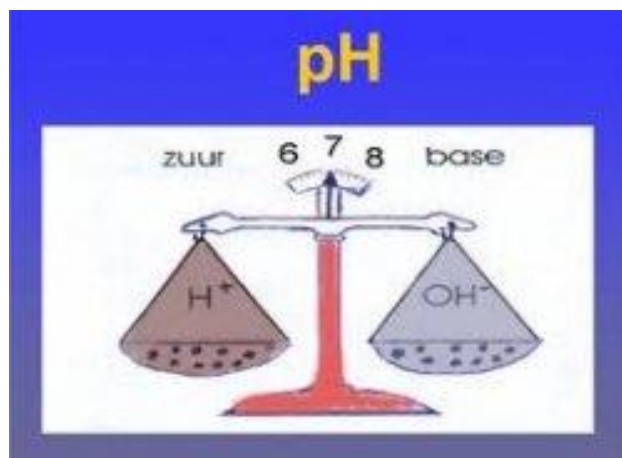
Verpakkingsjaar	NAKT-code	Productiejaar
2013	B of 6	2012-2013
2014	C of 2	2013-2014
2015	A of 5	2014-2015
2016	G of 3	2015-2016
2017	M of 9	2016-2017
2018	H of 7	2017-2018
2019	P of 1	2018-2019

KALK STROOIEN IN JE TUIN?

In het voorjaar strooien tuinders soms kalk op hun tuin. Waarom? Kalk heeft de eigenschap dat het de zuurgraad (pH) van de grond verhoogt. Dat leidt tot een betere opname van meststoffen door de planten; de meeste groenten die wij telen houden niet van een zure bodem. De kleigrond op de Moeshof heeft om die reden echter geen kalkgift nodig. Gemiddeld is de pH hoog genoeg op onze tuinen. Algemeen wordt op ons complex

aangenomen dat we om die reden geen kalk behoeven te strooien.

Maar kalk heeft daarnaast de eigenschap dat het de structuur van de kleiige bodem verbetert. Wanneer je je tuin spit en bemerkt dat jouw spitwerk grote kleibonken oplevert, die liggen te glimmen in de zon, dan is een kalkgift zeer welkom om de structuur van je grond te verbeteren. Daarvoor gebruiken wij natuurlijk ook champignonmest; ook dat zorgt ervoor dat de structuur op den duur verbetert. Daar zijn we al jaren mee bezig! Tuinders die een goede bodemstructuur hebben, bemerken dat bij het spitten hun grond uiteen valt in de spitvoor en dat zo'n tuin nauwelijks of niet gefreesd hoeft te worden om toch een goed zaaibed te kunnen maken. De structuur van de bodem op ons complex verschilt per tuin. De tuinen met een goede bodemstructuur hebben vaak gedurende een langere tijd dezelfde tuinman gehad, die hier consequent aan heeft gewerkt.

Waarom dan toch een kalkgift?

Kalk is heel erg belangrijk voor een mooie en gezonde groei, maar ook om onkruid te voorkomen. Bij wat zuurdere grond kunnen planten namelijk niet voldoende voedingsstoffen opnemen. Dit remt de groei en geeft onkruid meer kans. Daarnaast is kalk gunstig voor het bodemleven en de grond wordt luchtiger.

Kalk op zich is geen meststof, maar een middel om de bodem in conditie te krijgen en voor te bereiden op het bemesten.

Kalk strooien en bemesten gaat in de meeste gevallen niet tegelijkertijd. Hier is een heel belangrijke reden voor. Kalk is namelijk bedoeld om de planten de mogelijkheid te bieden meststoffen goed op te nemen. Wanneer kalk op organische mest terecht komt vindt deze werking dus niet plaats. Planten kunnen zelf de belangrijkste voedingsstof uit mest halen, namelijk calcium, maar hebben moeite met het opnemen van andere meststoffen. Dit verbetert wanneer er kalk wordt gestrooid.

Wanneer kalk en mest strooien?

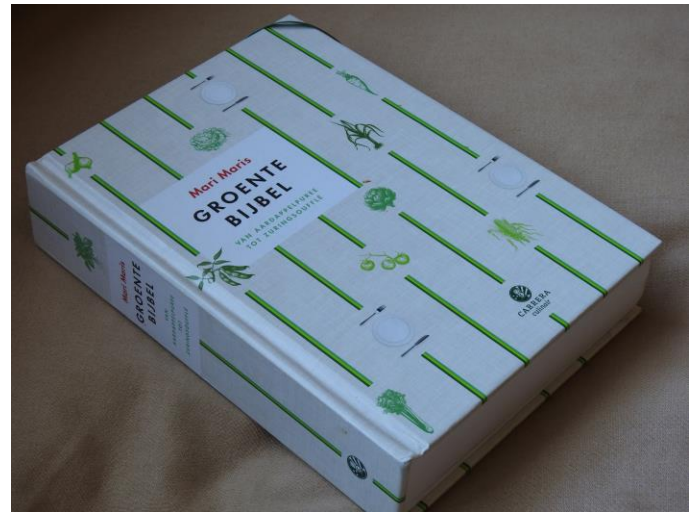
Het is belangrijk om eerst kalk te strooien en daarna pas te gaan bemesten. Doe dit ook niet op dezelfde dag. Het is belangrijk dat de kalk voldoende gelegenheid krijgt om opgenomen te worden. Dit gaat beter op regenachtige dagen dan op zonnige en droge dagen. Het beste is om de kalk te strooien ruim voor het mestseizoen en het groeiseizoen. Kalk heeft namelijk de goede eigenschap om zich stevig aan de grond te binden, waardoor de kalk goed het werk blijft doen. Wanneer kalk en mest tegelijk worden gestrooid, dan vervluchtigt een deel van de belangrijke stikstof doordat er snel koolzuur wordt gevormd. Hierdoor werken kalk en mest niet goed samen.

Welke kalk en mest moet je gebruiken?

Je hebt de keuze uit diverse soorten kalk en verschillende varianten van mest. Het is het best om te kiezen voor eenvoudige landbouwkalk. Deze kalk werkt prima en is betaalbaarder dan diverse andere varianten. Als het om mest gaat, dan is organische mest de beste keuze. Stalmest is een goede optie, vooral omdat ook hier vaak kalk in te vinden is. Gedroogde korrels van kippen- of koeienmest is een goed alternatief. Kunstmest is af te raden voor gebruik in de tuin. Het is namelijk zo dat kunstmest het bodemleven kan beschadigen. Wanneer je echt kunstmest wilt gebruiken, dan is het belangrijk om te kiezen voor een soort die zo min

mogelijk chloor bevat. Beendermeel, hoornmeel en bloedmeel kunnen ook uitstekend worden gebruikt voor het bemesten van de tuin.

EEN BELANGRIJK BOEK VOOR DE TUINDER !

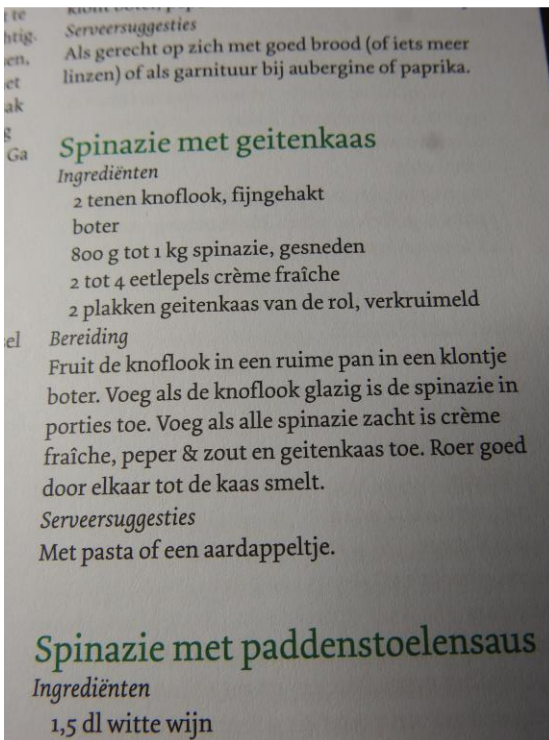
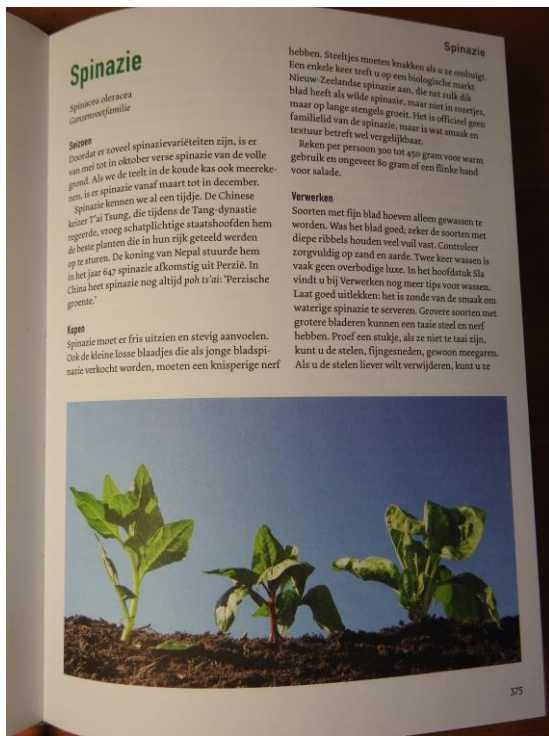
Sommige kookboeken kijk je door voor de foto's, andere kookboeken gebruik je bij bijzondere gelegenheden en een enkel kookboek gebruik je bijna altijd. **De Groentebijbel van Mari Maris** valt in die laatste categorie. Je gebruikt dit boek soms wel meerdere keren per week, ter inspiratie of om een lekker recept uit te kiezen.

Informatief

De Groentebijbel is een kookboek en naslagwerk ineen. In dit kookboek staat groente centraal maar het is zeker geen vegetarisch kookboek, integendeel. Het boek is een bron van informatie waarin je bijna alles te weten komt over meer dan 65 soorten groente.

Bij iedere groente die wordt behandeld vind je een mooie foto, informatie over de kweek en herkomst van de groente en tips over het kopen van de groente. Ook lees je hoe je iedere groente het best kan verwerken om er het meeste uit te halen.

Natuurlijk vind je bij iedere groentesoort ook een hele lijst aan recepten en verschillende variaties daarop.

Recepten

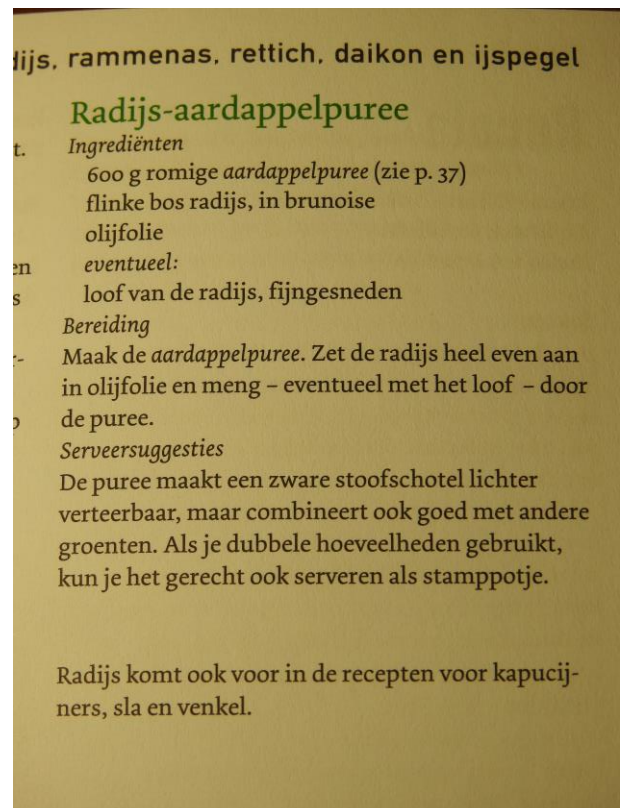
De recepten in het boek zijn niet al te moeilijk en bijna allemaal erg makkelijk thuis te maken. Het zijn toegankelijke recepten die als basis dienen en waar

je zelf heerlijk mee kan variëren. De recepten zijn duidelijk omschreven en voorzien van een handige ingrediëntenlijst. De meeste ingrediënten zijn trouwens prima verkrijgbaar.

Ook vind je bij veel recepten handige suggesties om de smaak aan te passen en suggesties waar het lekker bij smaakt. Op de afbeelding hieronder zie je hoe de recepten in de Groentebijbel eruit zien. In totaal vind je meer dan 850 recepten in het kookboek!

Combinaties

Het allerhandigst in de Groentebijbel zijn de lijst met combinaties die bij iedere groentesoort is te vinden. Mari Maris biedt je een kort overzichtje met smaken die goed bij een bepaalde groentesoort passen. Je vindt natuurlijk bekende smaakcombinaties in het boek maar ook hele verrassende. En met 65 soorten groenten zijn er heel wat combinaties mogelijk. Dit zorgt ervoor dat dit boek een onuitputtelijke bron van inspiratie is.

En met 65 soorten groenten zijn er heel wat combinaties mogelijk. Dit zorgt ervoor dat dit boek een onuitputtelijke bron van inspiratie is.

Groentebijbel kopen

De Groentebijbel is een echte aanrader. We telen allemaal heerlijke groentes, maar je eet ze vaak op dezelfde manier. Wanneer je dit boek gebruikt eet je je groenten ook eens op een andere manier of in combinatie met elkaar. Je zegt dus voortaan niet alleen: "Welke groente zal ik vandaag meebrengen van de tuin", maar je vraagt je ook af "en hoe zullen we het deze keer klaarmaken?" Het boek brengt je op ideeën, het biedt je handige tips en het is een bron van inspiratie. Bovendien is het gewoon een leuk boek om door te kijken, mede door de mooie foto's.

PUZZEL

Bijgaand de juiste oplossing. Er zijn diverse oplossingen binnengekomen. Hartelijk dank daarvoor!

Er zijn bij een paar omschrijvingen meerdere oplossingen binnengekomen, die in overleg met de jury zijn goedgekeurd; dit zijn o.a.: *religieuze verhevenheid* = s' Heerenberg en Ridderkerk

Ook: *ingang tot de onderwereld* = Hellegat of Helmond.

Danielle Kadijk heeft als enige alle antwoorden goed. Van harte gefeliciteerd!

Het antwoord van de volgende puzzel kunt u sturen naar: c.adriaanse@kpnmail.nl

Oplossing puzzel:

Mannelijke watervogels: **Woerden**

Zeer godsdienstelijk verlangen **Vroomshoop**

Een donkere waterkering **Zwartsluis**

Kleiner worden bij het gaatje **Krimpen aan de Lek**

Muziekinstrument **Hoorn**

Pier met een pluim **Wormerveer**

Religieuze verhevenheid **s' Heerenberg**

Verheven turf **Hoogeveen**

Woonwijk voor knaagdieren **Beverwijk**

Heuvels op de rand **Bergen op Zoom**

Laatste rustplaats voor postboden **Bodegraven**

Graaft graf **Delft**

Gestorven herbergier **Dodewaard**

Heuveltrio **Driebergen**

Strijden/vechten: **Kampen**

Schenken of hard regenen **Gieten**

IJverig tussen de bergen **Nijverdal**

Een vergadering voorzitten **Leiden**

Verbinding tussen twee wielen **Assen**

Hakwerktuigen **Beilen**

Achter Heerlen ligt eenvoudig land **Simpelveld**

Het dundoek gaat voorop en na de T volgt de

beloning **Vlagtwedde**

Vrome varkentjes **Biggekerke**

Mannelijke hoofdbedekking(meervoud)**Petten**

Vrij algemene hoofdbedekking **Haren**

Communistisch opleidingsinstituut **Roodeschool**

Corpulente loge **Grootegast**

Kippen pantalon **Hoensbroek**

Korset **Middelharnis**

Ingang tot de onderwereld **Hellegat**

Alcoholische stroom **Biervliet**

Veel werk: **Bergambacht**

Splitten in broeken **Gulpen**

Paling vet **Aalsmeer**

Gaten met water **Putten**

Straatkoopman **Deventer**

Beesten **Dieren**

DE NIEUWE PUZZEL

Vul een Nederlandse plaatsnaam in op de stippellijn.
De zin moet wel goed klinken.

1. Ik ben slecht in schaken, maar ik weet dat ik nog
2. Als er ergens wat te eten is, dan ben ik altijd van de
3. Ik kom geregeld in 't klooster, omdat ik graag met
4. Wie zo afgelegen woont, is voor garen en band op aangewezen
5. Hoewel het, moet ze haar straf ondergaan.
6. De ober keek wat zuur, toen wij onze koffie
7. Er heerst heel wat strijd bij ons in de familie, we zijn dan ook verdeeld in twee
8. Het keukentje is echt te klein, waar moet ik nu al mijn
9. Om zo laat op je werk te komen, moet je wel een verrekke hebben.
10. In dit dorp is er sprake van structuur, alle straten lopen hier
11. Ga jij de pinguïns maar bekijken, dan denk ik dat ik maar eens naar de
12. Midden in het bos zag de jager vele konijnen en zelfs een
13. In Katwijk vinden ze het maar niks dat weduwe Pronk het met een
14. "Hoeveel zou zijn?" vroeg de ontvoerder van de edelman zich af.
15. Met een klamboe heb jij de in plaats van zij jou.
16. Het scheelde een haar of de keeper gehouden.
17. In India is het heel normaal dat je voor een
18. Met juridische problemen kunt bij het juridisch loket.
19. De ochtend na het feest had ze een stevige kater, och wat
20. Met ganzenbord win jij altijd van me maar met scrabble hij geheid 't onderspit.
21. De parachutist zweefde naar beneden en dacht: als ik maar niet in de
22. Elke keer als ik op zijn, komt de boer naar buiten en pakt mijn schop af.

23. Haar zonzavakantie was Mieke niet goed bevallen maar
24. De meeste tanden van Jan z'n melkgebit zitten vast maar een snijtand zit wat
25. Er lopen vast een hoop zwijnen daar in

Het volledige antwoord met 25 plaatsnamen kunt u sturen naar: c.adriaanse@kpnmail.nl

NAGEKOMEN BERICHT

Zoals u ziet ligt er wederom veel tuinafval naast de kar. Het is de bedoeling dat dit in de kar wordt gedaan. Mocht het regelmatig voor blijven komen dat er zomaar tuinafval gedumpt wordt, zullen we genoodzaakt zijn om andere maatregelen te gaan nemen. Voorzitter Nico Klomp.

**MET VRIENDELIJKE GROET,
Het bestuur van VTV-HG.**